

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Hiszpanija.

Z Madrytu donoszą pod d. 27. Kwietnia: Konsulat Kadyxski dopełnił formalności przepisanych od rządu względem wolności portu i oraz objawił życzenie, aby sama nroczystość dnia 30. Maja, w d. Ś. Ferdynanda odbyta się. Król Jmć przychylił się do tego życzenia, i Jego dobroczynne zamiary poczną od tego dnia mieć swój skutek. (G. W.)

Wielka Brytania i Irlandyja.

Pomiędzy osobami, które na ostatnich pokojach były u Dworu przedstawione, uważano także Kawalera de Barbosa, sprawującego interesa Królowej Portugalskiej, który pod nieobecność Margrabiego Palmella, co do Paryża wyjechał, pozostał na czele legacyi Portugalskiej.

W nowym Dzienniku nadwornym czytamy, co następuje: »W Anglii spodziewają się przybycia Xiężnej Kumberlandy i Xięcia Jerzego, skoro tylko mieszkania będą gotowe na ich przyjęcie. Zamisrem jest Xięcia i Xiężnej osiąść na zawsze w Anglii. Zjechać ma także Xiężę Cambridge; tymczasem zaszyły niejaki poróżnienia między JKWys. a Margr. Cholmondeley względem zajęcia w posiadłość Cholmondeleyhouse, (którą Xiężę od Margrabiego kupił), ponieważ Margrabia życzy sobie w niej jeszcze jakiś czas mieszkać, a Xiężę radby ją natychmiast objąć. Jeżeli życzenie Xięcia zostanie spełnione, na ten czas odprowadzą tu Xięcia, tak Xiężna, jakoteż młody Xiężę i młoda Xiężniczka Cambridge.

W Izbie wyższej odczytano po raz trzeci w d. 5. Maja bil względem pretensyj do Hiszpanii. Na wniosek Hr. Malnesbury ma być Izbie podany wykaz towarów wełnianych przez kompaniją wschodnio-Indyjską w latach od 1809 do 1828 wywiezionych. Gdy bil względem osady nad rzeką tabędzią przeszedł w wydziale i zdano z niego sprawę, wniósł Lord Teynham na adres do Króla, w którym Król Jmć ma być proszony, aby kazał Izbie przelożyć wszystkie nadania gruntów nad rzeką tabędzią. (Bil ten został w d. 6. po trzeci raz odczytany i przyjęty.) — Bil Lorda Napier ku uregulowaniu prawa o ubogich w Szkocyi został po pierwszy raz odczytany, wszelako

z warunkiem, że dalsze obrady dopiero na następnem posiedzeniu nastąpić powinny.

W Izbie niższej na wniosek P. Home przyjęto dwa nowe przepisy do regulowania Izby. Najprzód, zanim bil prywatny będzie po trzeci raz odczytany, powinno o tem dniem wprzód nastąpić wiadomienie na piśmie; powtóre, po drugiem odczytaniu takiego bilu, nie będzie żadna petycja w tej mierze przyjęta. Poczem toczyły się obrady w sprawie wyborów miasteczka East-Redford; P. Tennyson uczynił wniosek, aby prawo wyborów tego miasteczka przeniesiono na miasto Birmingham, za którym między innymi P. Huskisson mocno obstawiał; P. Peel zaś trzymał się swojego dawniejszego zdania, oświadczając, iż wspierać będzie wniosek P. Calvert, względem przeniesienia owego prawa na miasteczko Hundred Bossetlaw, graniczące z East-Redford i będące pod protekcyją Xięcia Newcastle. Lord John Russel zapowiedział, iż na następnem posiedzeniu uczyni propozycyją do powszechnego środka, aby większe i ludniejsze miasto rękodzielnicze upoważnić do wyboru Deputowanych do Parlamentu, nie obejmując propozycyją wyborów miasteczek podupadłych. — Wniosek P. Tennyson został w końcu 180 głosami przeciwko 86 odrzucony. — P. Calvert chciał potem swój wniosek rozwinąć, lecz Lord John Russel wniósł na porządek dzienny, wszelako później oświadczył, że rzecz ta stósowniej będzie mogła być objętą wogólnym wniosku jaki niebawem będzie uczyniony o reformie w reprezentacyi. Poczem P. Calvert odłożył swój wniosek do d. 11

Gdy w tej Izbie w d. 5. Maja każdy jóż był o godzinie 4tej z południa na swoim miejscu, ukazał się przy stole Hr. Surrey, syn Xięcia Norfolk. Sekretarz Izby odczytał mu przysięgę, jaką bil dopiero co przyjęty dla Członków katolickich przepisuje. Bardzo wiele Członków było jóż zgromadzonych, aby obecnymi byli przypuszczenia pierwszego katolickiego reprezentanta z miasteczka Horsham. Po wykonaniu przez Lorda przysięgi, podał mu mówca serdecznie rękę, i gdy usiadł, powitali go inni Członkowie bardzo uprzejmie.

Kuryjer z dnia. 6. Maja pisze: »Z wielkim żalem donieść musimy o nowych rozruchach w obwodach rękodzielniczych; wiele machin i na-

wet same budowy w Manchesterze zniszczono, powodem do tego miało być zniżenie ceny od tkania kartunu; podług najnowszych wiadomości z Manchesteru powróciła tam cokolwiek spokojność, wszelako nie ze wszystkiem ustały bezprawia; szczególnież zrabowano znowu budy piekarzów.

W dniu 6. Maja, pod przewodnictwem Hr. Fitz William, odbyło się w londyńskiej tawernie zgromadzenie, dla naradzenia się nad środkami, któreby przez podpisy utworzyły dostateczny fundusz na wzniesienie posągu dla Xięcia Wellingtona w Dublinie lub niedaleko tegoż miasta. Między licznie zebranymi uważano Xięcia Leinster, Margr. Devonshire, kilku Hrabów i ze stanu rycerskiego, PP. Hume, O'Connell, Lawless, Henryka Hunt i w. i. Uchwalono adres dziękczynny do Króla za środki przedsięwzięte na korzyść protestanckich dysydentów i katolików; dalej adres dziękczynny do Xięcia Wellingtona, P. Peel, i do innych Ministrów. Zamierzone wzniesienie posągu dla Xięcia, jako pamiątka posług przez niego dla kraju poczynionych, uchwalono jednomyślnie w końcu na wniosek Pana J. Grattan.

W d. 8. Maja o godzinie 10. i aż do 1szej przyjmowano w banku podpisy do mających się zaprowadzić rewersów Izby skarbowej na 3 mil.; gdy już takowych *scrip* dnia poprzedzającego stał 1 1/2 aż do 2 procentu. Pm. Nacisk był wielki, i miasto 3 mil., podpisano 18 miljonów 800,000 f. s.

W d. 27. z. m. było w Manchesterze liczne zgromadzenie kupców i fabrykantów, w celu prośzenia Parlamentu, aby nie ponawiał listu swobody dla kompanii wschodnio - indyjskiej. W d. 22. uchwalili kupcy Glasgow utworzyć towarzystwo przeciwko kompanii wschodnio - indyjskiej, aby ogólne interesa handlu z Indyjami wschodnimi bronić i wspierać. Towarzystwo to ma nazwę: *Glasgow East - india Association*. (G. W.)

Francyja.

Izba Parów na posiedzeniu swoim w dniu 5. Maja ukończyła dyskusyje nad projektem do prawa dotyczącym się kodexu karnego wojskowego i takowy większością 111 głosów przeciw jednemu przyjęła.

W dniu 8. t. m. przełożył Izbie Minister wojny postanowienie król., przez które stósownie do życzenia Izby projekt do ustawy o sądownictwie wojskowem będzie na trzy oddzielne projekta podzielony. Komisyja, jednego z tychże rozpoznawanego już kodexu karnego wojskowe-

go przełożyła ostateczny projekt, poczem tenże został 158 głosami przeciwko 7 przyjęty.

Izba Deputowanych w d. 5. Maja po złożeniu przysięgi przez deputowanego Genin, ze strony liberalnej, trudniła się dalszemi obradami nad projektem do prawa o uzupełnieniu kredytu za rok 1828 i takowe ukończyła. Cabanon (ze str. lew.) mówił najprzód przeciwko prawu, potem Agier (z prawego środka) za prawem z odmianami Komisyji. Fleury (z lew. str.) przeciwko temuż. Minister sprawiedliwości (tymczasowie obowiązki Ministra spraw zewnętrznych pełniący) bronił Ministerstwa szczególnież przeciwko zarzutom P. Bignon na ostatniem posiedzeniu uczynionym. Bronił ón mianowicie rząd względem jego środków, co się dotyczy Grecyi, Algiera i Ameryki południowej, i obstawał za prawem rządu, że w stosunkach zewnętrznych może stanowić nie potrzebując do tego Izby potwierdzenia. Po zebraniu przez zdawcę sprawy Komisyji rezultatu dotychczasowych obrad, przystąpiła Izba do narad nad pojedynczymi rozdziałami.

Taż Izba w d. 8. Maja przyjęła ostatni pojedynczy projekt do prawa względem żadanego przez Ministerstwo uzupełniającego kredytu za 1828 i na takowy znaczną większością głosów zezwoliła.

W dniu 9. Maja trudniła się Izba Deputowanych zdaniem sprawy Komisyji do próżb wyznaczonęj. Najprzód odczytano raport z 52 próżb licznemi podpismi opatrzonych. W tychże, Członkowie legii honorowej prawie ze wszystkich części Francyi dopominają się o zapłcenie onym zaległego zółdu. Komisyja wnosi, aby wszystkie te próżby odesłać do Ministerstwa skarbu, by na nie miało wzgląd. Wniosek ten po długich rozprawach został przyjęty. (G. W.)

Podług gazety francuskiej zaszły w Cholet mieście Wandei, rozruchy; zatkniono na placu trójkolorową chorągiew i t. d. — O rozruchach w St. Germain mówi Kuryjer francuski, że prawie 30 młodych ludzi, napiwszy się w szynkowni Carrieres - sous Poissy, weszło w d. 4. Maja między 8 i 9. wieczorem parami do St. Germain. Przodem szedł człowiek z grubym drzewem, na którego gałęziach przyczepiono trzy chustki kieszonkowe różnego koloru. Na placu mieli oni informować koło przy tym sztandarze, i wznosić buntownicze okrzyki, jakoto: »Niech żyje César! Niech żyje Rzeczpospolita! Precz z Karolem X!« Poczem Komisarz Policji, przy pomocy Żandar-mów pojmał ośmiu lub 10 tych buntowników, przeciw którym jest teraz sprawa wytoczona. (D. A.)

Niemcy.

Król Jmé Bawarski powrócił do Mnichowa w d. 12. Maja z podróży do Włoch przedsiębranej. (G. W.)

Kraków.

— Z d. 19. Maja 1829. —

Dziś w południe, przejechał tędy Xiążę Hesen-Homburg Feldmarszałek Porucznik Cesarzsko-Austrijski, jako nadzwyczajny Posel do Warszawy, dla złożenia życzeń najjaśniejszemu Cesarzowi Mikołajowi, Królowi Polskiemu, w imieniu swego Monarchy.

Dotąd miewaliśmy tu dni ciepłe przeplatane zinnemi, z przyczyny ostrych wiatrów od gór karpackich powiewających. Terazniejsze wezbranie Wisły, stopionym dopiero śniegom w tychże przypisują, co czyni oraz nadzieję cieplejszej chwili. Toto sąsiedztwo Karpatów, pasma góry Babiej, mil 10 a Tatrów mil 15, właściwą jest przyczyną ostrych dni majowych, które pospolity człowiek wyrażeniem: Święta kleparskie, krzyżowe dni, ciernie kwitną a więc zimno, tłumaczy. (G. K.)

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy d. 18. Maja. —

Wjazd najjaśniejszego Cesarstwa Ichmość odbył się w dniu wczorajszym w towarzystwie Jego Cesarzowiczowskiej Królewskiej Mości W. Xięcia Następcy Tronu i Jego Cesarzowiczowskiej Mości W. Xięcia Michała w południe przy odgłosie dzwonów i hałku dział wśród licznie zgromadzonych mieszkańców, cieszących się widokiem, który wszystkich serca najwyższą radością napełniał. Jego Cesarzowiczaowska Mość Wielki Xiążę przyjął najjaśn. Cesarstwo Ichmość na czele pięknego wojska, którem dowodzi, a które formowało szereg od nowego mostu na Wiśle aż do zamku królewskiego; przy tej sposobności Jego Cesarzow. Mość W. Xiążę Następcy Tronu uznany został w tytule Swoim Pułkownika przed pułkiem strzelców konnych Nr. I. który ma zaszczyt nosić Jego Imię. Na przedmieściu Praga, gdzie najjaśn. Ces. Ichmość wysiedli z pojazdów do domu najwytworniej na Ich przyjęcie przyrządzonego, zaczął orszak naprzód postępować. Najpierwej oddział gwardyi przeznaczony do tego orszaku defilował przed NN. Ces. Ichmość, następnie przybył dwór i wysocy Urzędnicy Królestwa. Najjaśn. Pan na koniu w towarzystwie W. Xięcia Następcy Tronu, W. Xięcia Xięcia Cesarzew. i W. Xięcia Miobała, poprzedzał karęte N. Cesarzowej i Królowej ciągnią przez ośm koni bogato ubranych. Prymas na czele Duchowieństwa stolicy czekał na przybycie najjaśn. Pana w przysionku kościoła

Ojców Franciszkanów, obok którego orszak najpierwej miał przechodzić: Najjaśn. Cesarstwo wstrzymawszy się na chwilę przed kościołem dla przyjęcia życzeń i modłów duchowieństwa, dalej jechali do zamku królewskiego, gdzie na przybycie N. Państwa czekał Senat i główne Władze Królestwa.

Najjaśniejsi Cesarstwo Ichmość wysiadłszy do zamku, udali się z licznym orszakiem do kaplicy greckiej, gdzie nabożeństwo dziękczynne było celebrowane. Najpiękniejsza pogoda sprzyjała tej wspaniałej Uroczystości, po której wkrótce nastąpi i Uroczystość Koronacyi.

Wieczorem oświecono całe miasto, a tłumy ludu snuły się po ulicach. Z gmachów rządowych Pałace Kommissyi i Ministra Skarbu, oraz bank i giełda zachwycający przedstawiały widok. Pałac Kommissyi spraw wewnętrznych rzesistém jaśniał światłem. Ogród i pałac rządowy zwany Krasieńskich, był pięknie oświecony. Przed gmachem Kommissyi oświecenia stała brama tryumfalna w ogniu; na przeciwko niej pałac Jenerała Wojewody Hr. Krasieńskiego był bardzo gustownie oświecony; nad bramą unosiła się w powietrzu cyfra Najjaśniejszych Państwa. (K. W.)

— Z Warszawy d. 21. Maja. —

Dnia wczorajszego rano Najjaśniejszy Cesarz i Król tudzież Najjaśniejsza Cesarzowa i Królowa raczyli przyjmować Damy w zamku Królewskim.

Dnia onegdajszego po zwykłej paradzie wojskowej Najjaśniejszy Cesarz i Król oraz Najjaśniejsza Cesarzowa i Królowa raczyli przypuścić do oglądania oblicza swego w zamku: Senat, Posłów i Deputowanych, tudzież wszelkie Władze cywilne, nadto Najjaśniejsza Pani raczyła przyjąć władze wojskowe.

Przybyli do Warszawy: Tatyszczew Ambassador JCKM. przy N. Cesarzu Austrijskim; Jenerał Porucznik Rauch Inspektor Jeneralny twierdz Szef korpusu inżynierów, i jego Adjutanci, Hrabia Bethusi i Fiszer; rzeczywisty Radca Stanu Taniew; Jenerał-Adjutant Benken-dorf; tudzież Pułkownicy z swity JCKM. Scharnhorst i Anienków; Hr. Alopeus, nadzwyczajny Posel JCKM. przy dworze Berlińskim; Xiążę Wołkoński, Jenerał-Adjutant Minister Dworu, Hrabia Nesselrode Podkanclerzy, Hrabia Modene wielki Łowczy, Hrabia Tołstoj Jenerał piechoty, Adlerberg Jenerał-Adjutant, Szumborski, rzeczywisty Radca Stanu, Miller Radca Stanu, Krejton Leyb-Medyk, Enochynym sztabs

lekarz, Jarewicz Kapitan Leib -gwardyi izmaiłowskiego pułku. Żył Radca tytularny, Zukowski Radca Stanu, znakomity Poeta. Damy: Hrabina Orłów, Xiężniczka Alexandra Wołkońska, Hrabina Modene, Xiężniczka Urusow.

Odebrano list Paganiniego donoszący, że przybędzie do Warszawy d. 22. b. m. i życzeniem jest jego dać koncert nazajutrz po przybyciu. (K. W.)

Rossyja.

Wiadomości z Petersburga z d. 6. Maja donoszą: Dnia 4. t. m. obchodzono tu uroczystem nabożeństwem i dziękczynnemi modły w kościołach stolicy imieniny N. Cesarzowej Jmci, jakoteż J. C. W. wielkiej Xiężnej córki, Alexandry Mikołajewnej, i urodziny J. C. W. następcy tronu i Wielkiego Xięcia Alexandra Mikołajewicza. Po mszy w kaplicy przydwornej pałacu zimowego, ciało dyplomatyczne miało zaszczyt złożyć NN. Cesarstwu Jchmość powinszowania. Członkowie rady państwa, Senatorowie, Jenerałowie, dwór i wszystkie osoby płci obojęd mające wstęp do Dworu miały zaszczyt N. Cesarzowej w jej pokojach złożyć powinszowania. Wieczorem miasto powszechnie oświecono.

N. Cesarz Jmć rozkazem dziennym d. 3. Maja raczył posunąć na wyższe stopnie następujących wojskowych: Jenerał-Lejtnant Hrabia Pozzo di Borgo, Jenerał-Adjutant Cesarza Jmci, mianowany jest Jenerałem piechoty. Jenerał-Lejtnant Baron Loewenstein 1szy Szef artylerji zgo wojska, Jenerałem artylerji. Jenerał-Lejtnant Hr. Wiite, Kommandant 3go korpusu jazdy odwodowej w wojskowych osadach, Jenerałem jazdy. Jenerał-Lejtnant Zahrzewski, Jenerał-Adjutant Cesarza Jmci, dowódca osobnego korpusu finlandzkiego i Minister spraw wewnętrznych, Jenerałem piechoty. Jenerał-Lejtnant Lewicki 1szy Kommandant Warszawy, podobnie Jenerałem piechoty; Jenerał-Lejtnant Jgnatiew 1szy Dyrektor wydziału artylerji w ministerswie wojny, Jenerałem artylerji. Jenerał-Lejtnant Benkendorf 1szy, Jenerał Adjutant Cesarza Jmci, Szef korpusu żandarmów, i Kommandant głównej kwatery Cesarza, Jenerałem jazdy.

Baron Alexander Humboldt, król. Pruski rzeczywisty tajny Radca, który jak wiadomo

przedsiębiorze podróż w góry Uralskie, przybył w d. 2. Maja do Petersburga.

Wiadomości od wojska czynnego.

Przy spuszczeniu na rzekę Dunaj wystawionych na rzece Arzysie statków płaskich i dopływaniu z niemi do Karalaszu, odznaczili się mężstwem i nieustrasżnością szczególnie, pułku Archangielskiego Major Guthart, i tegoż pułku Podporucznik Fedorow, chorąży Suzdałskiego pieszego pułku Katakucki, i komendy ochotników Kapitan Bugoklej. Officerowie ci pod dowództwem Majora Gutharta, znajdując się na łódkach, w przedniej straży naszych statków, rekonoskowali wyspy Dunaju, około których przebywać wypadało, gdy w tem pohazały się nieprzyjacielskie statki. Uderzyli na nie z ochotnikami, których przy sobie mieli, zabrali jeden, zatopili drugi trafniemi wystrzałami z dział, ustawionych na statkach płaskich. Dnia 30. Marca Turcy przepawili się w trzech oddziałach na lewy brzeg Dunaju do Małej Wołoszczyzny, niedaleko wsi Cyganeszt, Dessy i Rusta. W dwóch pierwszych miejscach odparci zostali bez żadnej z naszej strony straty. W Dessie podczas żywej ułarczki z kozakami, którzy się znajdowali na forpoczcie, Turcy stracili do 15 ludzi w zabitych i rannych, nam ubili trzech kozaków. Uderzenie nieprzyjaciela na wieś Rustu, było ważniejsze; około 500 ludzi, przybytych z przeciwległej wsi tureckiej na 16 łódkach, dostało się na brzeg i ruszyło ku Rustu, lecz dowódca pieszej kompanii tobołskiego pułku Porucznik Pawłowski, tworzywszy z kompanii z 130 ludzi złożonej, niewielki czworobok, poszedł naprzeciw nieprzyjaciela i mężstwem swoim odparł kilka ataków, dał ognia, i zmusił Turków do ucieczki. W czasie tej akcyi zginęło 41 Turków, a 22 dostało się do niewoli; pomiędzy ostatnimi znajduje się dowódca oddziału tureckiego Hassan-Effendi, Iman meczetu Łońskiego. Porucznik Pawłowski ścigał Turków do samych statków, zabrał im ich 4, a 6 zatoneło z ludźmi z wielkiego ciężarn. Z naszej strony zginęli 1 podoficer, oraz dwaj żołnierze; rannych mieliśmy 25 ludzi.

Podług ostatnich doniesień do dnia 6. Kwietnia od dowodzącego Szopolskim oddziałem Jenerała Wachtana, nieprzyjaciel nie przedsiębrał nic przeciw temu stanowisku. Założenie dwóch redut zabezpieczy tę kończącą się twierdzą.